

Aprobat în ședința Guvernului din \_\_\_\_\_ 2025

Decizia protocolară nr. \_\_\_\_\_/2025

*Proiect*

## **L E G E**

### **pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Art. I.** – Articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181-184, art. 595), cu modificările ulterioare, la alineatul (1), punctul 7) se completează cu textul „ , privind încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă”.

**Art. II.** – Prezenta lege intră în vigoare la data de 31 iulie 2026.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind**  
**controlul de stat**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Proiectul de Lege pentru modificarea articolului 19 din Legea privind controlul de stat nr. 131/2012 este elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>Proiectul este elaborat în conformitate cu Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2025-2029 (Cluster 3. Capitolul 19. acțiunea 54), aprobat prin Hotărârea Guvernului 306/2025.</p> <p>Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, subdomeniul 4.3: Ocuparea forței de muncă și piața muncii, în cadrul reformei 4.5.14-16, printre măsurile calitative și cantitative care urmează a fi întreprinse în cadrul acestei reforme se regăsește <b>„Reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, care are competența de a efectua inspecții inopinate, cu eliminarea limitărilor prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, și instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție.”</b>.</p> <p>În anexa 1 la Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, Pilonul 4. Capitalul Social, Subdomeniul: Ocuparea forței de muncă, reforma 5 Consolidarea politicilor active privind piața muncii și facilitarea participării pe piața muncii, precum și combaterea muncii nedeclarate și a exploatării prin muncă, măsura nr. 14 stabilește că „Inspectoratul de Stat al Muncii este format și are competența de a efectua vizite de inspecție inopinate, în timp ce limitările legate de Legea 131/2012 privind controlul de stat sunt eliminate. Este instituit un sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție. Linia de referință fiind faptul că Legea 131 privind controlul de stat este în contradicție cu convențiile OIM privind inspecțiile muncii 81 și 129.”. Măsura nr. 14 mai prevede că „Cadrul normativ referitor la mandatul Inspectoratului de Stat al Muncii este revizuit în conformitate cu standardele internaționale de muncă și asigură posibilitatea realizării controalelor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă. A fost instituit un sistem de monitorizare a executării prescripțiilor formulate de inspectorii de muncă în procesul-verbal de control, întocmit în urma controlului realizat.”.</p> |
| <b>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Gradul de realizare reglementată a relațiilor de muncă, securității și sănătății în muncă reprezintă unul din cei mai elocvenți indicatori ai nivelului calității vieții în orice stat.</p> <p>Acest indicator se obține printr-un ansamblu de măsuri și acțiuni orientate spre asigurarea celor mai juste și echilibrate condiții de inițiere, realizare și încetare a relației de muncă, capabile să asigure un nivel decent de protecție socio-economică a celor ce muncesc.</p> <p>Realizarea acestor măsuri și acțiuni de securitate și sănătate în muncă implică două elemente esențiale: Cadrul legislativ adecvat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă și Cadrul Instituțional în acest domeniu, capabil să asigure promovarea și implementarea acestuia.</p> <p>În contextul locului și rolului său în Cadrul Instituțional din domeniul muncii, Inspectoratului de Stat al Muncii îi revin atribuțiile de control în numele statului asupra modului în care se respectă legislația muncii, securității și sănătății în muncă, atribuțiile de consultare și îndrumare metodologică în acest domeniu.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

În acest sens, Inspectoratul de Stat al Muncii realizează diverse acțiuni orientate spre asigurarea aplicării legislației muncii, securității și sănătății în muncă. Printre acestea se regăsesc vizite de control, cercetare evenimentelor de accidentare, campanii, acțiuni și măsuri de prevenire, sancționare, sensibilizare și combatere. Calitatea și eficacitatea activităților întreprinse de Inspectoratul de Stat al Muncii depinde în mod direct de calitatea cadrului legislativ care reglementează această activitate.

În Republica Moldova activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii este reglementată de Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

Această lege este în mare parte armonizată cu prevederile următoarelor acte internaționale la care Republica Moldova este parte:

Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948 (aderat prin Hotărârea Parlamentului nr.217/1990);

Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale din 16 decembrie 1966 (ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217/1990);

Carta socială europeană revizuită (ratificată prin Legea nr. 484/2001).

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.81 “Privind Inspecția Muncii” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.593/1995);

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.129 “Privind Inspecția Muncii în agricultură” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1330/1997);

Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.155 “Privind securitatea și igiena muncii și mediul de muncă” (ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.755/1999).

Aceste acte, prevăd și **crearea unui sistem de inspecție a muncii, liber, eficient și capabil să asigure promovarea și aplicare legislației muncii, securității și sănătății în muncă, să exercite controlul modului în care această legislație se aplică, precum și să-i consulte și să-i îndrume pe cei interesați în aplicarea corectă, consecutivă și univocă a acesteia.**

Actele enunțate prevăd scopul, funcțiile, drepturile Inspectoratului de Stat al Muncii, în contextul asigurării anumitor libertăți în realizarea obiectivelor sale.

Legea 131/2012 privind controlul de stat prestabilește anumite condiționalități și norme referitoare la organizarea și realizarea controlului de stat. Prevederile respectivei Legi, se aplică și asupra activităților de control ale Inspectoratului de Stat al Muncii, creând anumite impedimente și neconformități cu tratatele internaționale menționate mai sus. Impedimentele și neconformitățile respective influențează negativ asupra realizării **dreptului fundamental la securitate și sănătate în muncă** (Declarat de Conferința Generală a Organizației Internaționale a Muncii în sesiunea 110 din 2022 și consacrat în Convenția 191 adoptată de Conferința Generală a Organizației Internaționale a muncii în sesiunea 111 din 2023).

Neconformitățile respective vizează controlul inopinat, care pe domeniul securității și sănătății în muncă poate fi exercitat doar în cazul în care Inspectoratul de Stat al Muncii deține probe despre pericole iminente de accidentare sau pericole iminente pentru viața și sănătatea persoanelor. Deseori, obținerea probelor fără inițierea controlului este imposibilă.

Orice abatere minoră sau încălcare nesemnificativă a cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă poate conduce în timp la situații ireversibile care se soldează cu accident de muncă sau boală profesională. Logic, pericolul iminent, (noțiune utilizată în articolul 19) reprezintă o stare de lucruri care sub acțiunea oricărui factor declanșator, în orice moment, poate rezulta într-un accident de muncă. Esența controalelor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă este de a preveni transformarea în timp a unei mici și nesemnificative abateri într-un accident de muncă sau boală profesională. Inițierea și realizarea controlului doar la deținerea probelor despre un **pericol iminent**, (așa cum reglementează art. 19 din Legea nr. 131/2012) creează confuzii.

Inspectoratul de Stat al Muncii cu subdiviziunile sale teritoriale, în anul 2024 a realizat 2599 controale privind respectarea legislației și ale altor acte normative în domeniul muncii, din care 1267 în domeniul raporturilor de muncă, 46 în domeniul securității și sănătății în muncă și 1269 complexe (ambele domenii).

Din numărul total de controale: 1208 constituie controale planificate, 1391 controale inopinate, inițiate în conformitate cu art. 19 din Legea nr. 131/2012.

Având în vedere că conform art. 19 alin. (1) pct. 7) al Legii nr. 131/2012, Inspectoratul de Stat al Muncii este competent să inițieze control inopinat în domeniul muncii nedeclarate, majoritatea controalelor inopinate au fost inițiate în temeiul petițiilor cu subiecte legate de raporturile de muncă și axate pe prevenirea muncii nedeclarate.

Numărul petițiilor aferente securității și sănătății în muncă sunt net inferioare celor aferente muncii nedeclarate (neachitarea salariilor, prestarea muncii fără contract individual de muncă).

Motivul unui număr mic de petiții aferente securității și sănătății în muncă este necunoașterea de către salariați a drepturilor în domeniul securității și sănătății în muncă și căilor de apărare a acestor drepturi, sau ignorarea beneficierei de acest drept.

Petițiile cu subiecte din domeniul securității și sănătății în muncă invocă de regulă necercetarea (tăinuirea) de către angajator a accidentelor de muncă, neasigurarea cu echipamente individuale de protecție. Aceste alegații din petiții indică la faptul că angajatorul nu respectă cadrul normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, iar salariatul acceptă tacit aceste încălcări, până când se produc accidente sau până când salariatul conștientizează faptul că se află în situație de risc, pe care angajatorul nu o soluționează.

Această stare de lucruri lasă subiectele legate de securitatea și sănătatea în muncă fără de un control efectiv, atât din partea angajatorului cât și din partea Inspectoratului de Stat al Muncii.

Situația descrisă mai sus în majoritatea cazurilor generează accidente de muncă.

În acest sens, pe parcursul anului 2024, Inspectoratului de Stat al Muncii i-au fost comunicate 662 evenimente de accidentare în care au suferit 682 de persoane (unele din evenimentele respective au avut de suferit 2 și mai multe persoane).

Inspectorii de muncă cu atribuții în domeniul securității și sănătății în muncă au cercetat **113** cazuri de accidentare, inclusiv:

- **70** accidente mortale, din care 19 de muncă, 42 în afara muncii, 9 accidente nu se încadrează în prevederile Regulamentului de cercetare a accidentelor de muncă;
- **30** accidente grave, din care 27 de muncă, 2 în afara muncii, 1 accident nu se încadrează în prevederile Regulamentului de cercetare a accidentelor de muncă;
- **13** accidente cu incapacitate temporară de muncă.

Repartizarea după genul de activitate a accidentelor de muncă, cercetate de inspectorii de muncă, denotă că ponderea cea mai mare revine următoarelor domenii de activitate:

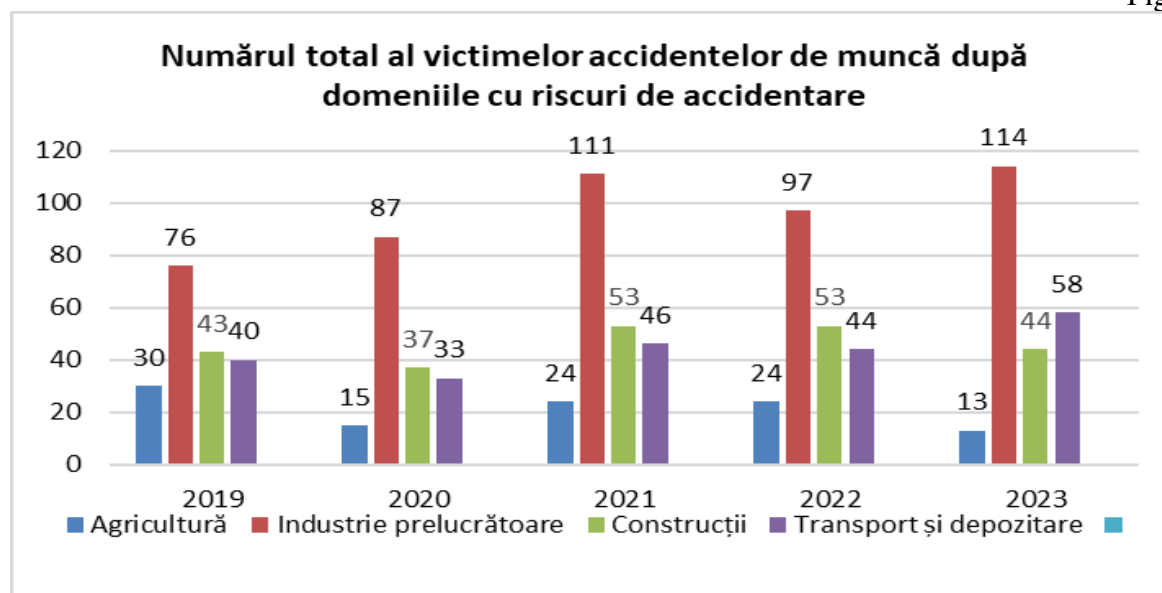
- Construcție – 28 accidente, din care 17 mortale și 11 grave;
- Industria prelucrătoare – 19 accidente, din care 11- mortale - 8 grave;
- Alte activități de servicii – 15 accidente, din care 12 mortale și 3 grave;
- Transport și depozitare – 8 accidente, din care 4 mortale și 4 grave.

Evenimente similare, în contextul în care Inspectoratul de Stat al Muncii ar fi abilitat cu inițierea și realizarea simplificată a controalelor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă, ar putea fi prevenite.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în economia națională se identifică patru sectoare cu deficiențe legate de securitatea și sănătatea în muncă în care au loc cele mai multe accidente de muncă. Acestea sunt Agricultură, Industria prelucrătoare, Construcțiile și Transport și depozitare.

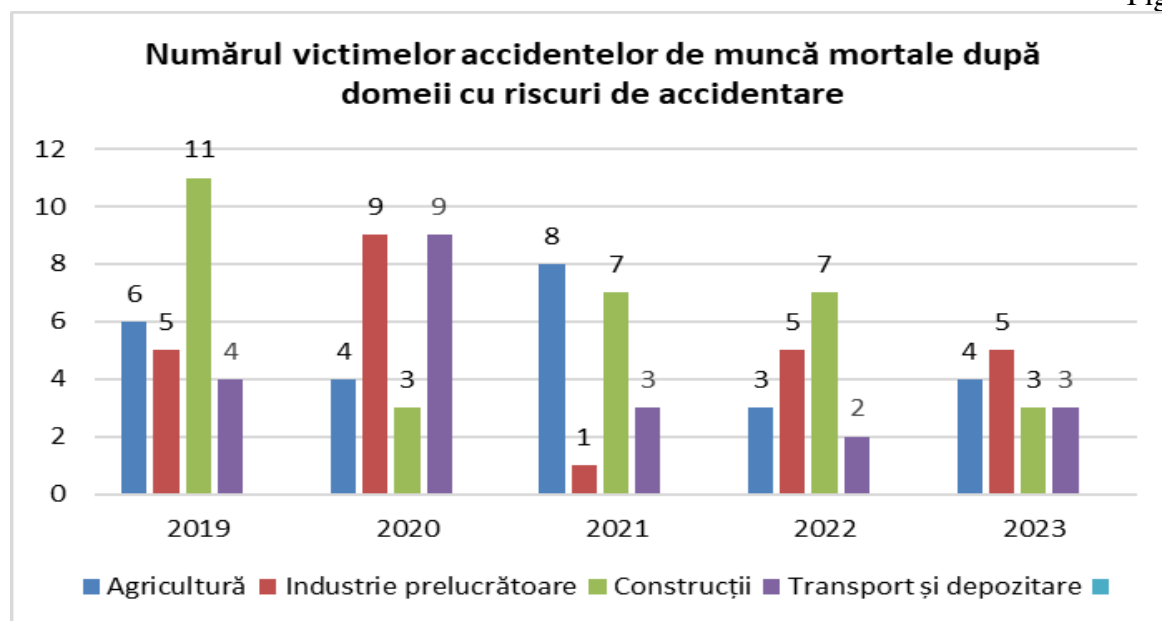
Date despre numărul victimelor accidentelor de muncă produse între anii 2019-2023 în domeniile menționate se reprezintă în fig. 1.

Fig.1.



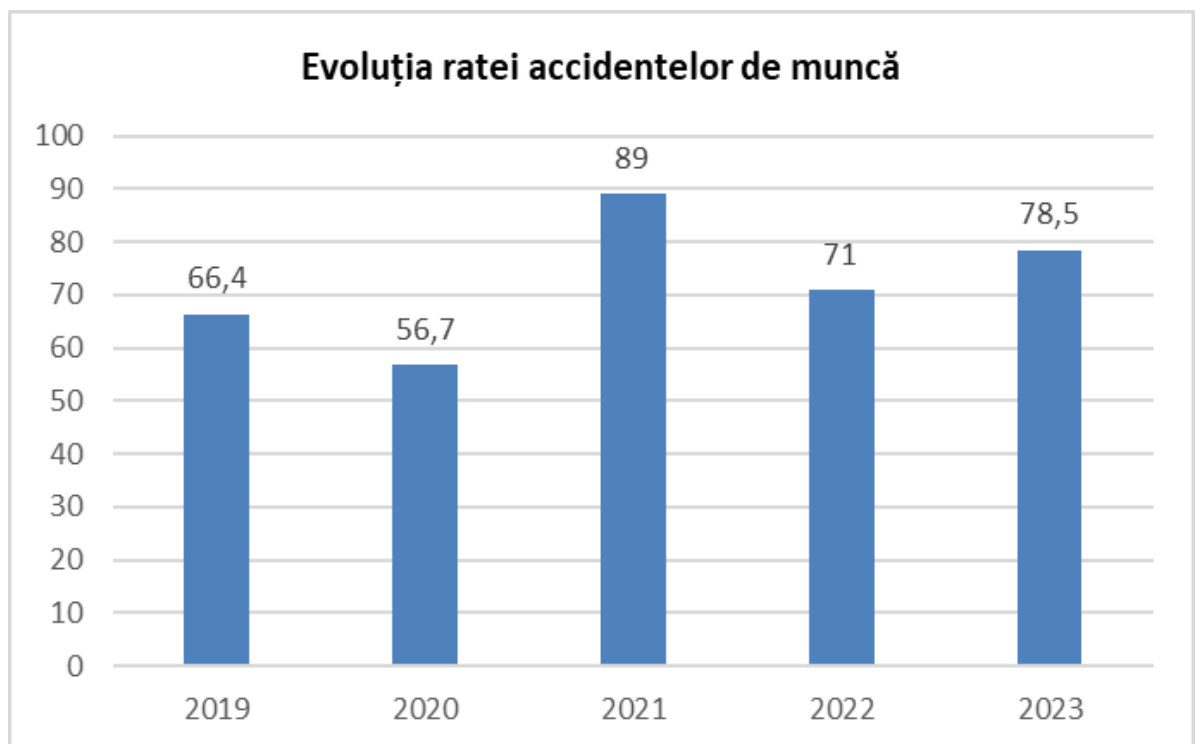
În domeniile vizate se produc și un număr semnificativ de accidente de muncă mortale. Date despre numărul victimelor accidentelor de muncă mortale produse între anii 2019-2023 sunt reflectate în fig.2

Fig.2.



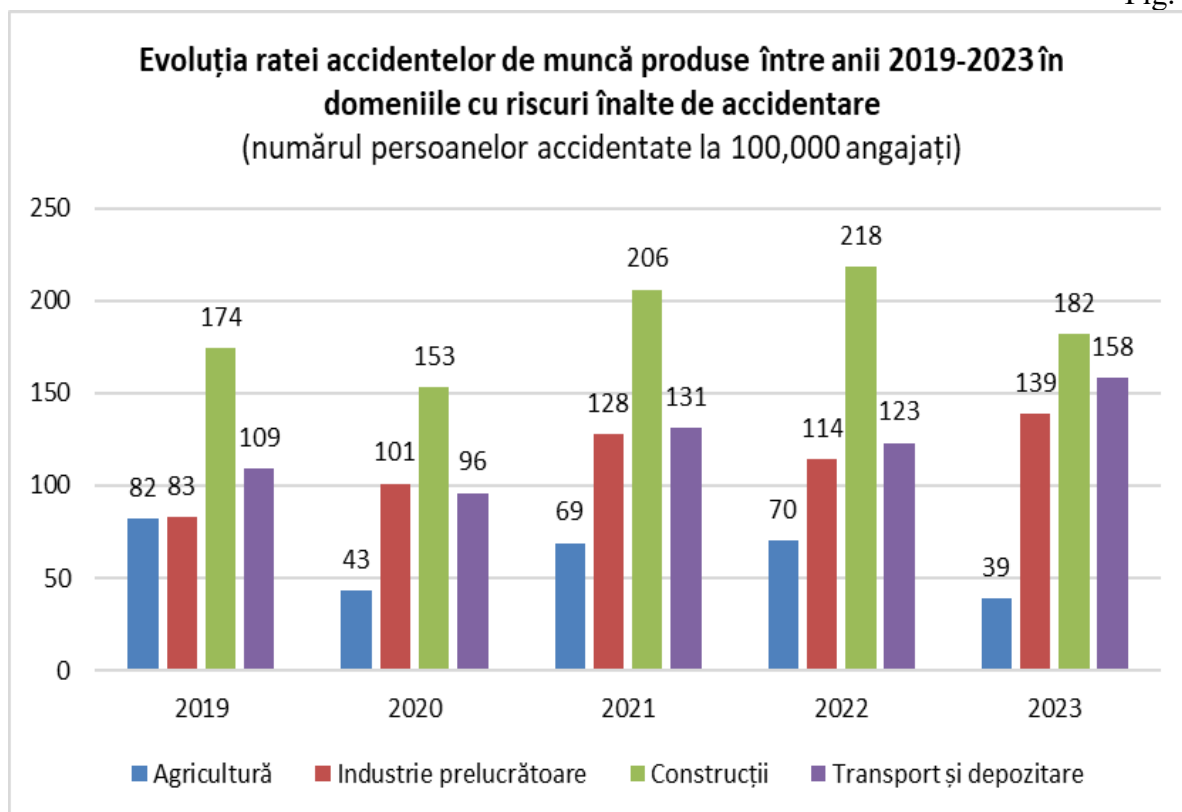
Rata accidentelor de muncă între anii 2019-2023 este reflectată în fig.3

Fig. 3.



Rata medie a accidentelor de muncă și evoluția acesteia între anii 2019-2023 în domeniile cu riscuri de accidentare este reflectată în fig. 4.

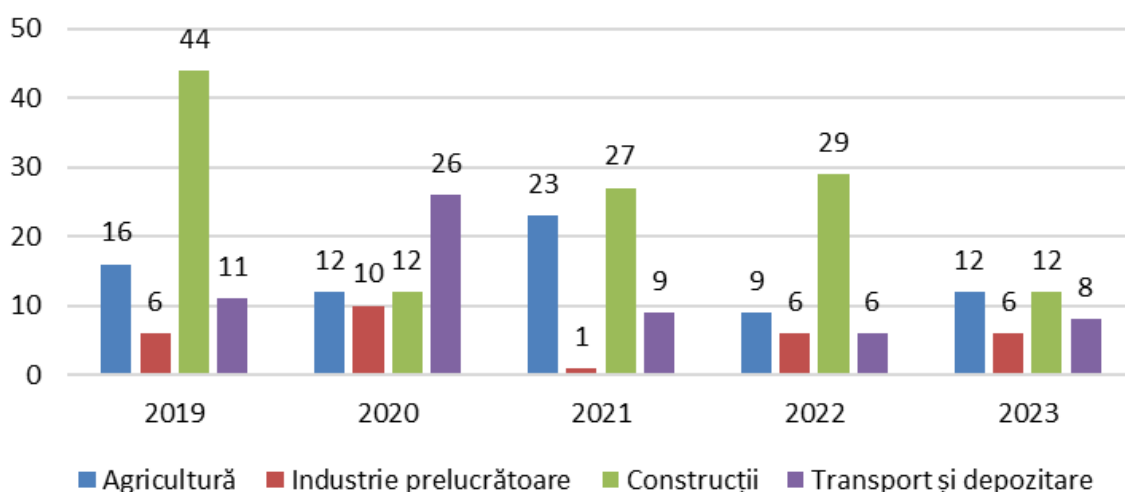
Fig.4.



Rata medie a accidentelor de muncă și evoluția acesteia între anii 2019-2023 în domeniile cu riscuri de accidentare este reflectată în fig. 5.

Fig.5.

**Evoluția ratei accidentelor de muncă mortale produse între  
anii 2019-2023 în domeniile cu risc de accidentare  
(numărul deceselor la 100000)**



În anul 2024 Biroul Național de Statistică a înregistrat 582 de victime ale accidentelor de muncă din care 57 persoane accidentate mortal.

Rata accidentelor de muncă în anul 2024 a constituit 92 persoane accidentate la 100000 salariați (echivalent program de muncă deplin), iar rata accidentelor mortale fiind 4 persoane accidentate la fiecare 100000 salariați.

Rata accidentelor de muncă în domeniile cu riscuri înalte de accidentare indică o descreștere doar în anul 2023 (din anul 2019-2022 reprezintă creștere).

Faptul descreșterii numărului de accidente se explică și prin necomunicarea de către angajatori despre producerea acestor evenimente. Angajatorii fiind conștienți de faptul că în lipsa unor controale inopinate, identificarea unor accidente ascunse este extrem de puțin probabilă, iar cercetarea acestora, după scurgerea unui timp îndelungat, devine chiar imposibilă.

Oricare accident generează anumite consecințe menționate în Nota de fundamentare (durere, suferință), indiferent dacă acestea se produc din vina angajatorului sau a salariatului. În acest context rolul controalelor inopinate este să prevină situații care pot degenera în accidente.

Cheltuielile survenite în urma accidentelor de muncă în anul 2024, potrivit datelor statistice depășesc 8 mln lei și se repartizează după cum urmează:

- plăți conform certificatelor de concediu medical - 3501,3 mii lei (plăți suportate de angajator și sistemul național de protecție socială);
- plăți pentru repararea prejudiciilor - 811,1 mii lei (plăți suportate de angajatorul care poartă vina pentru producerea accidentului de muncă, sistemul național de protecție socială);
- plăți pentru indemnizațiile unice în cazul reducerii capacității de muncă sau decesul angajatului - 2132,5 mii lei (plăți suportate de angajatorul care poartă vina pentru producerea accidentului de muncă);
- valoarea utilajelor și sculelor defectate, clădirilor și construcțiilor deteriorate și alte cheltuieli - 2121,6 mii lei (prejudiciu adus angajatorului de accidentul de muncă).

Chiar dacă Legea nr. 131/2012 permite declanșarea unui control inopinat în baza autosesizării, acest mecanism se referă doar la procedura de inițiere, nu și la temeiurile de fond care justifică excepția de la notificare.

În lipsa unei reglementări clare privind situațiile particulare din domeniul SSM în care controlul inopinat este justificat, autoritatea de control se confruntă cu:

- **difficultăți în motivarea delegațiilor de control;**
- **contestări din partea entităților controlate;**
- **blocaje în reacția rapidă la riscuri de orice gen.**

Această lacună afectează eficiența inspecției muncii și contravine principiilor generale de drept administrativ, care impun claritate și previzibilitate în exercitarea puterii publice.

Articolul 12 din Convenția OIM 81 stipulează că:

Inspectorii de muncă, purtând asupra lor acte justificative ale funcțiilor pe care le îndeplinesc, vor fi autorizați:

Să pătrundă liber, fără informare prealabilă, la orice oră de zi și noapte, în orice întreprindere supusă inspecției;

Tot acest articol stabilește că cu ocazia inspecției, Inspectorul va informa despre prezența sa în întreprindere pe cel care angajează sau pe reprezentantul acestuia, în afară de cazul în care apreciază că o astfel de înștiințare riscă să dăuneze eficacității controlului.

O altă normă prin care se asigură eficiența inspecției muncii este prevăzută de articolul 16 din Convenția OIM 81, care spune că numărul și natura vizitelor de inspecție efectuate în întreprinderi vor fi determinate de necesitatea de a se asigura aplicarea efectivă a dispozițiilor legale respective.

Prevederi similare se conțin și în Convenția OIM 129. Acestea și alte prevederi, din șirul actelor internaționale menționate, sunt transpuse în Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

Deși Legea nr.131/2012 a fost modificată în mai multe rânduri, aceasta continua să rămână în neconformitate cu actele internaționale din domeniul. Modificările în cauză nu elimină contradicțiile menționate. Aceste modificări fac mai confuz temeiul de inițiere a unui control inopinat în domeniul securității și sănătății în muncă.

Faptul neconformității Legii nr. 131/2012 cu prevederile Convenției OIM (81) și aplicabilității acestei legi asupra activităților de control întreprinse de Inspectoratul de Stat al Muncii a fost stabilit de Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova în Recomandarea nr.69 din 30 decembrie 2014 „Cu privire la aplicarea Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii, ratificate de Republica Moldova”.

Potrivit Legii 131/2012, Planul controalelor este un document public și angajatorul care este planificat să fie supus controlului cunoaște când se va realiza acțiunea de control. Astfel practicile dovedesc două situații:

**1. Angajatorul întreprinde anumite măsuri de conformare până la inițierea controlului (de regulă acțiuni formale, întocmește în pripă documente fără a reflecta situația reală de aplicare a cadrului normativ), și,**

**2. Angajatorul pur și simplu stopează activitatea la locurile de muncă cu probleme de angajare sau cu probleme de securitate și sănătate în muncă, afirmând că locurile respective nu sunt utilizate în niciun proces de muncă.**

Reiterăm că pentru a identifica situația reală referitoare la aplicarea cadrului normativ din domeniul muncii și securității în muncă, pentru a oferi angajatorului soluții de conformare și de evitare a unor riscuri de accidentare controalele inopinate sunt recunoscute ca cel mai eficace instrument. Controlul inopinat fiind, în acest context, instrumentul prin care se poate identifica starea reală de lucru, fără a fi cumva modificată sau rețușată.

Suplimentar, în cazul în care angajatorul este conștient de legalitatea controalelor inopinate, va întreprinde coerent și consecvent măsuri de autoconformare și prevenire a riscurilor.



Este important să menționăm că obiectivul principal al Inspectoratului de Stat al Muncii este de a furniza informații despre cele mai eficiente căi de aplicare a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, prin urmare pentru a furniza asemenea informații, este necesară cunoașterea stării reale de lucru în acest domeniul la unitatea economică.

Cele expuse mai sus accentuează faptul că în domeniile respective persistă deficiențe de securitate și sănătate în muncă determinate de abateri și încălcări ale cadrului normativ din acest domeniu.

Diminuarea semnificativă a numărului de persoane accidentare în muncă doar prin activități de control planificate practic este imposibilă.

Devine necesară simplificarea procedurilor de inițiere și realizare a controalelor inopinate, orientate în special spre identificarea stării reale și înlăturarea cauzelor de nerespectare a cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă. Controalele inopinate urmează a fi orientate spre sensibilizare, informare și consultare a angajatorilor și salariaților în vederea prevenirii încălcărilor și abaterilor.

În temeiul celor relatate devină necesară și oportună abilitarea Inspectoratului de Stat al Muncii cu dreptul de a iniția și efectua controale inopinate, la deținerea informațiilor sau indiciilor privind nerespectarea cerințelor legale de securitate și sănătate în muncă.

În contextul celor relatate este oportună și necesară modificarea punctului 7) alineatul (1) al articolului 19, după cum prevede proiectul în cauză.

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

#### **3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Asigurarea normativă a inițierii și realizării controalelor inopinate în domeniul securității și sănătății în muncă.

### **4. Analiza impactului de reglementare**

#### **4.1. Impactul asupra sectorului public**

Implementarea proiectului nu va necesita acțiuni legate de instituirea unor noi Instituții sau unor subdiviziuni structurale, funcții suplimentare care pot fi puse în sarcina Inspectoratului de Stat al Muncii. Prin urmare nu va produce un impact asupra sectorului public (la nivelul Inspectoratului de Stat al Muncii).

Acest proiect asigură simplificarea temeiului și procedurii de inițiere a controlului inopinat în domeniul securității și sănătății în muncă.

Proiectul va contribui la intervenția eficientă, operativă și ținută a Inspectoratului de Stat al Muncii, în cazul în care deține informații sau indicii despre încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă.

#### **4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative.**

Organizarea și realizarea controalelor inopinate nu presupune careva cheltuieli suplimentare, care ar urma să le suporte Inspectoratul de Stat al Muncii.

#### **4.3. Impactul asupra sectorului privat.**

Abilitarea Inspectoratului de Stat al Muncii cu dreptul de a iniția și efectua controale inopinate, la deținerea informațiilor sau indiciilor privind nerespectarea cerințelor legale de securitate și sănătate în muncă **poate genera disconfort doar angajatorilor care nu respectă cadrul normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, nu întreprind sub nicio formă măsuri de conformare și nu asigură prevenirea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională.**

Implementarea proiectului **va contribui esențial la sporirea gradului de conformare reală a angajatorilor la prevederile cadrului normativ în domeniul securității și sănătății în muncă, care la rândul său va duce la reducerea numărului persoanelor accidentate în muncă.**

Totodată se va produce impact pozitiv asupra identificării celor mai eficiente căi de respectare a cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă și de prevenire a riscurilor de accidentare sau îmbolnăvire (soluții identificate de inspectorii de muncă de comun cu angajatorul încă la începutul unui eventual lanț de circumstanțe, cauze și evenimente care ar putea conduce la apariția unui pericol iminent de accidentare, sau chiar la producerea accidentului).

Un alt impact pozitiv reprezintă asigurare stabilă a realizării dreptului fundamental la securitate și sănătate în muncă (Declarat de Conferința Generală a Organizației Internaționale a Muncii în sesiunea 110 din 2022 și consacrat în Convenția 191 adoptată de Conferința Generală a Organizației Internaționale a muncii în sesiunea 111 din 2023).

Stabilitatea securității și sănătății în muncă la nivelul unității economice obținute ca urmare a controalelor inopinate și a soluțiilor de conformare identificate în procesul controalelor inopinate, garantează creșterea indicatorilor de performanță a salariaților și a unității economice în ansamblu.

Situația respectivă contribuie la îmbunătățirea imaginii unității economice și avantajele concurențiale.

Alt impact pozitiv al proiectului reprezintă reducerea costurilor consecințelor accidentelor de muncă care sunt net superioare costurilor necesare pentru implementarea cadrului normativ în domeniul securității și sănătății în muncă, precum și pentru prevenirea riscurilor de accidentare sau îmbolnăvire.

Păstrarea situației actuale va continua să contribuie la degradarea securității și sănătății în muncă și la producerea accidentelor de muncă cu toate consecințele descrise mai sus.

Variante de alternativă, în sensul simplificării procedurilor de inițiere și realizare a controalelor inopinate pe domeniul securității și sănătății în muncă cât și în sensul conformării cadrului normativ național referitor la controlul de stat cu tratatele internaționale din domeniul inspecției muncii la care Republica Moldova este parte, nu există.

#### 4.4. Impactul social

Ca urmare a accidentelor de muncă se produce pierderea temporară sau permanentă a capacității de muncă, precum și decesul salariaților. Pierderile respective atrag după sine cheltuieli legate de protecția socială a acestor categorii de persoane, cum ar fi: indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă, indemnizație pentru reabilitarea profesională, indemnizația unică în cazul pierderii capacității de muncă și decesului salariatului.

Implementarea modificărilor propuse va contribui la creșterea gradului de protecție a salariaților, prin consolidarea capacității autorităților de a interveni rapid și eficient în situațiile care implică riscuri pentru sănătatea și securitatea în muncă. Aceasta va conduce la reducerea numărului de accidente de muncă și a cazurilor de îmbolnăviri profesionale, contribuind astfel la diminuarea cheltuielilor pentru acoperirea consecințelor accidentelor de muncă, la crearea unui climat social mai sigur și stabil. Totodată, va fi promovată o cultură organizațională orientată spre prevenție, responsabilitate și respect față de drepturile lucrătorilor.

##### 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Modificările propuse nu generează un impact semnificativ asupra datelor cu caracter personal. Activitatea de control va continua să se desfășoare în conformitate cu prevederile legislației naționale privind protecția datelor cu caracter personal, iar eventualele date colectate în cadrul controalelor vor fi prelucrate în mod legal, proporțional și securizat, doar în scopul exercitării atribuțiilor legale ale Inspectoratului de Stat al Muncii.

##### 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Modificările legislative nu generează impacturi negative asupra echității sau egalității de gen. Dimpotrivă, întărirea mecanismelor de control în domeniul securității și sănătății în

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| muncă are un caracter universal și vizează protecția tuturor salariaților, indiferent de gen, vârstă sau alt criteriu de diferențiere. Prin urmare, proiectul contribuie la consolidarea principiului egalității de șanse la locul de muncă.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>4.5. Impactul asupra mediului</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Proiectul în cauză nu va produce impact negativ asupra mediului.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>4.6. Alte impacturi și informații relevante</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Modificarea propusă va avea un impact pozitiv asupra alinierii legislației naționale la standardele internaționale și europene în domeniul muncii. Aceasta va spori încrederea partenerilor internaționali în angajamentele Republicii Moldova privind reforma pieței muncii și protecția lucrătorilor, facilitând procesul de integrare europeană și atragerea investițiilor străine prin îmbunătățirea climatului de afaceri.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>Proiectul nu vizează transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene, ci urmărește armonizarea legislației naționale cu principiile recunoscute la nivel internațional privind inspecția muncii, în conformitate cu acquis-ul comunitar în materie de sănătate și securitate la locul de muncă. Totodată, se are în vedere asigurarea convergenței cu practicile statelor membre ale UE privind libertatea și eficiența mecanismelor de control în domeniul muncii și securității și sănătății în muncă. Necesitatea asigurării convergenței cu practicile statelor membre ale UE privind libertatea și eficiența mecanismelor de control în domeniul muncii și securității și sănătății în muncă a fost menționată de Experții europeni în cadrul screening-ului bilateral pe Capitolul 19 (Brussels 3-4 aprilie 2025).</p> <p>Proiectul de lege propus are ca scop asigurarea compatibilității legislației naționale cu normele și standardele internaționale și europene în domeniul inspecției muncii, în special în ceea ce privește principiul libertății și flexibilității inspecțiilor de muncă, ca mijloc eficient de garantare a respectării drepturilor lucrătorilor. Acestea sunt esențiale pentru crearea unui mediu de muncă sigur, sănătos și conform cu dispozițiile legale aplicabile.</p> <p>În mod special, modificarea urmărește alinierea cu articolul 16 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 81, potrivit căruia „<i>numărul și natura vizitelor de inspecție efectuate în întreprinderi vor fi determinate de necesitatea de a se asigura aplicarea efectivă a dispozițiilor legale respective</i>”. Acest principiu recunoaște caracterul proactiv și operativ al inspecției muncii, permițând controale neanunțate atunci când este necesară intervenția promptă pentru prevenirea încălcărilor legale sau a riscurilor profesionale.</p> <p>Prevederi similare se regăsesc și în Convenția OIM nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură, ceea ce subliniază caracterul general aplicabil al acestui standard internațional.</p> |
| <b>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Modificarea propusă contribuie la întărirea cadrului juridic intern prin înlăturarea limitărilor existente în Legea nr. 131/2012 care împiedică exercitarea eficientă a atribuțiilor de control ale Inspectoratului de Stat al Muncii. În special, se creează premisele legale necesare pentru ca numărul și natura controalelor să fie determinate exclusiv de necesitatea aplicării efective a dispozițiilor legale, în conformitate cu prevederile din Convenția OIM nr. 81 Convenția OIM nr. 129 și cu standardele internaționale în materie. Această reformă este esențială pentru modernizarea instituțională și pentru pregătirea Republicii Moldova în vederea integrării în spațiul juridic și administrativ European.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat a fost supus avizării și consultării publice, conform prevederilor din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe portalul guvernamental [www.particip.gov.md](http://www.particip.gov.md), unde poate fi accesat la următorul link [https://particip.gov.md/ro/document/stages/\\*/14579](https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14579).

Nota a fost supusă avizării și examinării în cadrul Grupului de Lucru a Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător. Redacția finală a Notei fost întocmită ținând cont de obiecțiile și propunerile recepționate în urma procesului de avizare

#### **7. Concluziile expertizelor**

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și expertizei juridice  
Concluziile expertizelor sunt incluse în sinteza la proiect

#### **8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Prezentul proiect de lege propune modificarea articolului 19 din Legea privind controlul de stat nr. 131/2012.

În temeiul articolului 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, legile care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În acest context autorul proiectului optează pentru intrarea în vigoare a Legii în cauză la 31 iulie 2026.

#### **9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Aprobarea proiectului de lege implică realizarea unor măsuri normative legate de revizuirea Legii 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii și a cadrului normativ conex.

**Secretar de Stat**

**Mihai-Gabriel CIOBANU**

## SINTEZA

### la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat

| Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Participantul la avizare, consultare publică, expertizare                   | Nr. crt. | Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Argumentarea autorului proiectului                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Avizare și consultare publică                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                             |          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <p><b>Art. I.</b> Articolul 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181–184, art. 595), cu modificările ulterioare, la alineatul (1), cifra 7) după cuvintele „la angajator” se completează cu textul „ , privind încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă;”.</p> <p><b>Art. II.</b> Prezenta lege intră în vigoare la data de 31 iulie 2026.</p> | Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr.03-1734 din 13.06.2025 |          | Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Lipsă de propuneri.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Cancelaria de Stat Nr. 14-69-6344 din 11 iunie 2025                         |          | <p>Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (<i>număr unic 433/MMPS/2025</i>) comunicăm următoarele.</p> <p>1. În conformitate cu Programul de dezvoltare a domeniului controlului de stat pentru anii 2025-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 286/2025 (<i>acțiunea 1.1.1 din Planul de acțiuni pentru implementare a Programului</i>), pentru anul 2026 este planificată analiza și revizuirea cadrului normativ național în domeniul controalelor pentru transpunerea legislației Uniunii Europene și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În acest context, va fi revizuită inclusiv legislația privind funcționarea Inspectoratului de Stat al Muncii, pentru a</p> | <p>Se ia act de poziția Cancelariei de Stat. Organizația Internațională a Muncii în mai multe rânduri a recomandat Guvernului Republicii Moldova să întreprindă măsuri în vederea alinierii cadrului normativ referitor la controlul de stat cu prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii 81 privind inspecția muncii și 129 privind inspecția muncii în agricultură.</p> <p>Astfel, Raportul Comitetului de Experți pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură accentuează următoarele.</p> |

asigura corespunderea prevederilor legale cu angajamentele internaționale asumate.

2. În contextul desfășurării în prezent a procesului de avizare a proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (planificarea controlului de stat), (nr. unic 413/CS/2025), recomandăm Ministerul Muncii și Protecției Sociale să înainteze în aviz propuneri de subdomenii mai importante din cadrul domeniului securității și sănătății în muncă care urmează a fi vizate primordial de controalele de stat.

3. Analiza riscurilor este unul din principiile fundamentale prevăzute de legislația statelor membre ale Uniunii Europene în toate domeniile de control, fiind și una dintre bunele practici ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Italia a adoptat în 2024 Decretul legislativ 103/2024 pentru simplificarea controalelor asupra activităților economice, care prevede o serie de principii privind planificarea inspecțiilor, reducerea sarcinii pentru întreprinderile cu risc scăzut, îndrumările care trebuie furnizate întreprinderilor de către inspectorate etc. Astfel, se prevăd procedurile care trebuie respectate de către inspecitori care nu împiedică efectuarea controalelor inopinate în caz de nevoie urgentă și, prin urmare, nu sunt în contradicție cu Convențiile OIM nr. 81 și 129.

*Observând o tendință descendentă a inspecțiilor inopinate, Comitetul solicită încă o dată Guvernului să ia măsurile necesare pentru a se asigura că inspectorii muncii sunt împuterniciți, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția nr. 81 și articolul 16 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția nr. 129, să efectueze vizite fără notificare prealabilă.*

În același Raport Comitetul îndeamnă încă o dată Guvernul să ia măsurile necesare pentru a se asigura că legislația națională este modificată în viitorul apropiat pentru a **permite efectuarea de inspecții ale muncii ori de câte ori și de cât de amănunțit este necesar pentru a asigura aplicarea efectivă a prevederilor legale relevante, în conformitate cu articolul 16 din Convenția nr. 81 și articolul 21 din Convenția nr. 129.**

Comitetul îndeamnă repetat Guvernul să ia măsuri prompte pentru a se asigura că inspectorii muncii sunt capabili să inițieze sau să recomande **proceduri judiciare imediate atât pentru încălcări grave, cât și minore.**

[https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed\\_norm/%40relconf/documents/meetingdocument/wcms\\_836653.pdf](https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40relconf/documents/meetingdocument/wcms_836653.pdf)

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>În Lituania, Legea nr. VIII-1234/1999 privind administrația publică, la Capitolul IV privind supravegherea activităților entităților economice prevede că, controalele trebuie să fie planificate (nu efectuate aleatoriu, pe baza deciziei individuale a unui inspector) și inopinate dacă se identifică o nevoie urgentă. Conform art. 364 alineatele 11-12, acestea trebuie decise de șeful inspectoratului și numai dacă sunt îndeplinite criteriile determinate:</p> <p><i>„11. Controlul inopinat al activităților entităților economice se efectuează la inițiativa unei entități de control, atunci când conducătorul entității de control sau o persoană autorizată de acesta sau o instituție colegială a entității de control care posedă competențele adecvate ia o decizie motivată de a efectua acest control. Controlul inopinat trebuie să fie în conformitate cu regulile controalelor inopinate și trebuie efectuat pe motivele specificate la alineatul 12 al prezentului articol. La începerea controlului inopinat a activităților unei entități economice, entitatea de control prezintă entității economice inspectate o copie a deciziei de efectuare a controlului inopinat, aprobată în conformitate cu procedura prevăzută de lege.</i></p> <p><i>12. Controlul inopinat a activităților unei entități economice poate fi efectuat:</i></p> <p><i>1) la primirea unei cereri scrise și motivate sau a unei instrucțiuni din partea oricărei</i></p> | <p>Urmare a adoptării proiectului în cauză, în procedurile operaționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii vor fi introduse măsuri care să asigure că controalele inopinate pot fi inițiate în baza evaluării riscurilor care rezultă din indicii sau informațiile despre încălcarea cadrului normativ în domeniul securității și sănătății în muncă pe care le dețin. În contextul celor relatate devine oportună promovarea proiectului în redacția autorului.</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

*alte entități competente a administrației publice de a efectua controlul activităților unei entități economice sau a unei cereri din partea unei instituții competente a oricărui alt stat;*

*2) în cazul disponibilității informațiilor sau în cazul apariției unor suspiciuni întemeiate cu privire la activitățile unei entități economice care pot intra în conflict cu actele juridice sau pot să nu îndeplinească cerințele actelor juridice;*

*3) atunci când se urmărește asigurarea eliminării încălcărilor actelor juridice care au fost constatate în timpul controlului anterior a activităților unei entități economice și când se urmărește asigurarea punerii în aplicare a deciziilor adoptate;*

*4 ) dacă temeiurile pentru efectuarea unui control inopinat sunt prevăzute de legi sau de un act normativ adoptat de Guvern”, justificând încă o dată atât „necesitatea”, cât și „urgența” controlului inopinat.*

Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat a fost elaborată inclusiv în baza Legii lituaniene privind administrația publică și a folosit aceleași principii pentru reglementarea controlului de stat.

Procedura de efectuare a controlului de stat trebuie respectată fără excepții, iar aceste reguli se regăsesc inclusiv în *Ordinul nr. V-335 al Inspectorului Șef al Muncii din Republica Lituania din 27 august 2013, care aprobă Lista algoritmilor și criteriilor pentru*



evaluarea riscurilor economice pentru securitatea și sănătatea în muncă a operatorilor, precum și muncii ilegale a Inspectoratului de Stat al Muncii din Republica Lituania. Acești algoritmi și criterii se aplică în mod obligatoriu de către inspecții la inițierea controalelor, inclusiv inopinate.

Un alt exemplu care poate fi menționat este, Directiva 2014/67/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind asigurarea respectării aplicării Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne, care la art. 10 alin. (1) prevede că: „Statele membre asigură instituirea unor mecanisme adecvate și eficiente de verificare și monitorizare prevăzute în conformitate cu dreptul intern și practicile naționale și că autoritățile desemnate în dreptul intern efectuează inspecții eficiente și adecvate pe teritoriul lor, pentru a controla și a monitoriza respectarea dispozițiilor și a regulilor prevăzute în Directiva 96/71/CE, ținând seama de dispozițiile relevante ale prezentei directive, garantând astfel că acestea sunt corect aplicate și că aplicarea lor este respectată. **Fără a aduce atingere posibilității de a efectua controale aleatorii, inspecțiile se**

|                                                                                    |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                    |  | <p><i>bazează, în primul rând, pe o evaluare a riscurilor realizată de autoritățile competente...”.</i></p> <p><i>Codul autorităților de reglementare din Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord din 2014 prevede că inspectoratele ar trebui să își desfășoare activitățile în baza analizei riscurilor (inclusiv prin reglementarea bazată pe riscuri clar definite) și să ofere îndrumări/consultări persoanelor supuse controlului. Totodată, prevederile menționate nu sunt percepute drept impedimente pentru efectuarea controalelor inopinate, atunci când este necesar, fiind prevăzută doar cerința justificării acestora în baza analizei riscurilor.</i></p> <p><i>Exemple similare de reglementare sunt și în alte state care au ratificat Convențiile Organizației Internaționale a Muncii nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură.</i></p> <p><i>În contextul celor menționate, considerăm importantă respectarea principiului fundamental al analizei riscurilor la orice modificare a cadrului legal din domeniul controlului de stat.</i></p> |                                                                                                                                                                                                            |
| Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova<br>Nr. 04-17/394 din 10.06.2025. |  | Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025), comunicăm următoarele. Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM), în                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Se ia act de opțiunile CNSM.<br>Având în vedere Recomandările formulate în Raportul Comitetului de Experți pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>repetate rânduri, a solicitat Guvernului și Parlamentului să țină cont de observațiile și recomandările Comitetului de Experți pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. În acest context, ținem să accentuăm că CEACR, în rapoartele sale referitoare la sistemul de inspecție a muncii din Republica Moldova, a specificat, în mod constant, faptul că restricțiile din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat sunt incompatibile cu cerințele prevăzute de Convențiile OIM nr. 81 și nr. 129 (a se vedea, inclusiv raportul ILC.110/III(A) — 2022, pag. 665). Până în prezent, însă, Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) este ținut sub incidența Legii nr. 131/2012, care conține multiple restricții contrare standardelor internaționale în domeniul inspecției muncii și improprii unui sistem eficient de inspecție a muncii. Astfel, posibilitățile limitate ale ISM de efectuare a controalelor inopinate, care sunt esențiale atât pentru combaterea muncii nedeclarate, cât și pentru asigurarea securității și sănătății în muncă a lucrătorilor, constituie în continuare un impediment major pentru o funcționare adecvată a ISM. Datele statistice îngrijorătoare privind accidentele grave și mortale la locul de muncă, însă, rămân în</p> | <p>(OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură (menționate mai sus), unul din pașii posibili pentru continuarea armonizării cadrului normativ național din domeniul controlului de stat la prevederile Tratatelor Internaționale din acest domeniu, este oportunitatea de a promova spre aprobare a proiectul în redacția autorului.</p> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

continuare unul dintre argumentele forte pentru urgentarea armonizării cadrului legal național în domeniul inspecției muncii la standardele OIM în domeniu. Cât privește modificarea propusă de MMPS la art. 19 alin. (1) pct. 7) din Legea nr. 131/2012, menționăm că, în opinia CNSM, aceasta nicidecum nu asigură racordarea deplină a cadrului legal național în domeniul inspecției muncii la standardele internaționale în domeniu (angajament asumat de Republica Moldova), ci doar lărgeste nesemnificativ posibilitățile ISM de efectuare a controalelor inopinate și anume, în cazul deținerii informațiilor/indiciilor privind încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, inclusiv aplicabil persoanelor în vârstă de până la 18 ani. Pornind de la cele expuse, CNSM optează:

- 1) pentru o abordare sistemică și complexă, care să depășească modificarea fragmentară a cadrului legal național în domeniul inspecției muncii în vederea întăririi capacităților instituționale ale ISM și
- 2) pentru racordarea deplină a cadrului legal național în domeniul inspecției muncii (Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și Legea nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii) la standardele internaționale în domeniu (Convențiile OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură) - excluderea Inspectoratului de

|                                        |                                                                                               |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        |                                                                                               |  | Stat al Muncii de sub incidența Legii nr. 131/2012.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                        | Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova nr. 05/1-48 din 13.06.2025        |  | Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova a examinat proiectul de Lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025) și consideră că textul ”inclusiv aplicabil persoanelor în vârstă de până la 18 ani” este de prisos, aceasta se conține în prima parte a textului propus. Astfel, propunem excluderea acestuia.                                                                                                                                                                                                                  | Propunerea se acceptă și este reflectată în redacția finală a proiectului.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Avizare și consultare publică repetată |                                                                                               |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|                                        | Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării<br>Comentariu în e-Legiferare<br>16.06.2025 |  | MDDED, a examinat proiectul de lege definitivat și, comunică lipsa de obiecții/propuneri.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Se ia act.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|                                        | Cancelaria de Stat<br>Nr. 14-69-6643 din 18 iunie 2025.                                       |  | Prin prezenta, urmare a examinării repetate a proiectului de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (nr. unic 433/MMPS/2025) comunicăm despre menținerea poziției exprimate în avizul Cancelariei de Stat nr. 14-69-6344 din 11 iunie 2025. Deși prin adoptarea Legii nr. 25/2025 pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat și legile sectoriale conexe) au fost operate modificări la art. 19 alin. (1) pct. 2), aplicabile tuturor organelor de control, iar urmare discuțiilor privind faptul că pentru includerea unor | Se ia act.<br>Totodată constatăm că Curtea Constituțională a analizat în ce măsură normele articolelor 8 alineatele (2) și (4), 14, 18, 19 alineatele (1), (2 <sup>1</sup> ) și (3 <sup>1</sup> ), 20 alin. (3) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a articolelor 1 alin. (2 <sup>1</sup> ), 11 <sup>1</sup> alineatele (2) și (7), 11 <sup>2</sup> alin. (2) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii afectează articolul 43 din Constituție. Prin Decizia sa nr. 87 din 5 iulie 2022, Înalta Curte, menționează |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>norme speciale aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale, respectarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă este unul mult prea larg și urmează a fi indicate expres domeniile cu cel mai înalt grad de risc, autorul nu a luat în considerare aceste propuneri. Proiectul transmis nu oferă suficiente informații care ar fundamenta în mod clar necesitatea și oportunitatea intervenției legislative propuse. În lipsa unei analize de impact corespunzătoare, ținând cont de experiența statelor membre ale UE care nu au făcut excepții de la regulile generale privind controlul de stat pentru încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă, expusă în avizul precedent, dar și a Deciziei Curții Constituționale nr. 87 din 5 iulie 2022, considerăm inoportună modificarea propusă.</p> | <p>conformitate cu prevederile Convențiilor OIM doar în referința cu privire la articolul 8 alin. (4) din Legea nr. 131/2012, care este criticat pentru faptul că împiedică inspectorii să remedieze imediat încălcările constatate, Curtea observă că, potrivit articolului 5<sup>1</sup> alin. (3) din Legea citată, acțiunile organului de control și măsurile aplicate în cadrul controlului sunt raportate la grade de încălcare a legislației, iar la același alineat legislatorul a definit fiecare categorie de încălcări. Curtea observă că pentru încălcările minore legislatorul a prevăzut posibilitatea aplicării unor (i) prescripții cu titlu de recomandare; pentru încălcările grave – (ii) sancțiuni, iar pentru încălcările foarte grave – (iii) măsuri restrictive și/sau sancțiuni în conformitate cu prevederile legii (a se vedea alineatele (4)-(6)). Mai mult, în vederea eliminării sau diminuării unui pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea oamenilor, legislatorul a acordat organului de control competența de a suspenda sau de a retrage licența angajatorului cu condiția validării acestei măsuri restrictive de către instanța de judecată (art. 29<sup>1</sup> alin. (1), (3), (7) și (8) din Legea nr. 131/2012 și art. 8 alin. (1<sup>1</sup>) din Legea nr. 140/2001). Dacă încălcările constatate conțin semne</p> |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                            |  |                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                                                                            |  |                                                                                                                                                                                                                               | <p>ale componenței unei infracțiuni, organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire competent (art. 28 alin. (9)-(9<sup>1</sup>) din Legea nr. 131/2012). Prin urmare, legislatorul a prevăzut suficiente remedii care să permită organului de control să acționeze <b>prompt în situații de încălcare gravă sau foarte gravă a legislației</b> care nu pot fi supuse unui plan de remediere. Dispoziții similare se regăsesc și în Convențiile OIM nr. 81 (art. 13 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 17 alin. (2)) și nr. 129 (art. 18 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 22 alin. (2)).</p> <p>În decizia sa, Curtea Constituțională nu face referință la conformitatea cu Prevederile Convențiilor OIM și a altor articole criticate.</p> <p>Din Decizia Curții Constituționale nu rezultă opțiunea controalelor inopinate în situații care nu prezintă încălcări grave sau foarte grave, dar care în timp, nefiind controlate, pot degenera în situații grave sau foarte grave, sau pot degenera în accidente de muncă.</p> |
|  | Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova<br>Comentariu în e-Legiferare<br>16 iunie 2025 |  | Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova comunică lipsă de obiecții asupra proiectului de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (nr. unic 433/MMPS/2025) | Se ia act.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|  |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | Confederați Națională a Sindicatelor din Moldova<br>Nr. 04-17/403 din 16.06.2025 | Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025), Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) își menține poziția exprimată prin avizul nr. 04-17/394 din 10.06.2025 (se anexează). Or, modificarea propusă la art. 19 alin. (1) pct. 7) din Legea nr. 131/2012 aduce o îmbunătățire parțială, însă nu soluționează problema de fond - subordonarea Inspectoratului de Stat al Muncii unui regim de control restrictiv, contrar cerințelor Organizației Internaționale a Muncii. Astfel, CNSM reiterează solicitarea de a exclude Inspectoratul de Stat al Muncii de sub incidența Legii nr. 131/2012 și de a promova o reformă legislativă complexă, care să consolideze independența și eficiența inspecției muncii în conformitate cu angajamentele internaționale ale Republicii Moldova. | Se ia act de propunerea repetată a CNSM.<br>Având în vedere Recomandările formulate în Raportul Comitetului de Experti pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură (menționate mai sus), <b>unul din pașii posibili pentru continuarea armonizării</b> cadrului normativ național din domeniul controlului de stat la prevederile Tratatelor Internaționale din acest domeniu, este oportunitatea de a promova spre aprobare a proiectul în redacția autorului. |
|  | Ministerul Justiției<br>19.06.2025 nr. 04/2-5826                                 | Urmare examinării proiectului de Lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025), relevăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare, modificarea art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat derivă din necesitatea conformării cadrului normativ referitor la controlul de stat cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, în special conformarea                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Se ia act.<br>Totodată constatăm că Curtea Constituțională a analizat în ce măsură normele articolelor 8 alineatele (2) și (4), 14, 18, 19 alineatele (1), (2 <sup>1</sup> ) și (3 <sup>1</sup> ), 20 alin. (3) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a articolelor 1 alin. (2 <sup>1</sup> ), 11 <sup>1</sup> alineatele (2) și (7), 11 <sup>2</sup> alin. (2) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de                                                                                                                                                                                                  |



|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>cu prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii nr. 81 privind inspecția muncii și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură. Sub aspectul oportunității și integrării în cadrul normativ, propus spre modificare, menționăm că art. 19 din Legea nr. 131/2012 prevede temeiurile și condițiile efectuării controalelor inopinate, iar la alin. (1) pct. 7) stabilește că organul de control poate decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor, precum și poate emite inspectorului delegație de control, în cazul „deținerii informațiilor/indiciilor privind utilizarea muncii nedeclarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, privind traficul de ființe umane sau exploatarea în muncă la angajator”. Prin proiect se propune completarea pct. 7) cu textul „ , privind încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă”, care, în fond, nu are tangență organică cu conținutul acestui punct, pornind de la prevederile art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora „Modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv, asigurându-se unitatea de stil și de terminologie, precum și succesiunea firească a elementelor structurale.”. Totodată, semnalăm că pct. 2) din același alineat se referă la cazul deținerii</p> | <p>Stat al Muncii afectează articolul 43 din Constituție. Prin Decizia sa nr. 87 din 5 iulie 2022, Înalta Curte, menționează conformitate cu prevederile Convențiilor OIM doar în referința cu privire la articolul 8 alin. (4) din Legea nr. 131/2012, care este criticat pentru faptul că împiedică inspectorii să remedieze imediat încălcările constatate, Curtea observă că, potrivit articolului 5<sup>1</sup> alin. (3) din Legea citată, acțiunile organului de control și măsurile aplicate în cadrul controlului sunt raportate la grade de încălcare a legislației, iar la același alineat legislatorul a definit fiecare categorie de încălcări. Curtea observă că pentru încălcările minore legislatorul a prevăzut posibilitatea aplicării unor (i) prescripții cu titlu de recomandare; pentru încălcările grave – (ii) sancțiuni, iar pentru încălcările foarte grave – (iii) măsuri restrictive și/sau sancțiuni în conformitate cu prevederile legii (a se vedea alineatele (4)-(6)). Mai mult, în vederea eliminării sau diminuării unui pericol iminent și imediat pentru mediu, viața, sănătatea și proprietatea oamenilor, legislatorul a acordat organului de control competența de a suspenda sau de a retrage licența angajatorului cu condiția validării acestei măsuri restrictive de către instanța de judecată (art. 29<sup>1</sup> alin. (1),</p> |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>informațiilor/indiciilor, susținute prin probe aflate în posesia organelor de control, inclusiv ca urmare a autosesizării, despre existența situațiilor de avarie, incident sau încălcare gravă a regulilor de securitate ori siguranță.</p> <p>În context, constatăm că propunerea autorului proiectului, în principiu, dublează dispoziția privind „încălcarea gravă a regulilor de securitate ori siguranță” de la pct. 2) și nu se încadrează în obiectul de reglementare al pct. 7), or, regulile de securitate și de siguranță sunt aprobate prin acte normative, iar încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă poate avea și consecințe grave. În subsidiar, autorul proiectului trebuie să ia în considerare constatările Curții Constituționale, menționate prin Decizia nr. 87/2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 9a/2022 privind controlul constituționalității articolelor 8 alineatele (2) și (4), 14, 18, 19 alineatele (1), (21 ) și (31 ), 20 alin. (3) din Legea nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și a articolelor 1 alin. (21 ), 111 alineatele (2) și (7), 112 alin. (2) din Legea nr. 140 din 10 mai 2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii (controlul de stat în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă). Astfel, Curtea Constituțională a observat că dispozițiile internaționale corelative invocate de autor se referă la</p> | <p>(3), (7) și (8) din Legea nr. 131/2012 și art. 8 alin. (1<sup>1</sup>) din Legea nr. 140/2001). Dacă încălcările constatate conțin semne ale componenței unei infracțiuni, organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire competent (art. 28 alin. (9)-(9<sup>1</sup>) din Legea nr. 131/2012). Prin urmare, legislatorul a prevăzut suficiente remedii care să permită organului de control să acționeze <b>prompt în situații de încălcare gravă sau foarte gravă a legislației</b> care nu pot fi supuse unui plan de remediere. Dispoziții similare se regăsesc și în Convențiile OIM nr. 81 (art. 13 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 17 alin. (2)) și nr. 129 (art. 18 alin. (2) lit. b) și alin. (3); art. 22 alin. (2)).</p> <p>În decizia sa, Curtea Constituțională nu face referință la conformitatea cu Prevederile Convențiilor OIM și a altor articole criticate.</p> <p>Din Decizia Curții Constituționale nu rezultă opțiunea controalelor inopinate în situații care nu prezintă încălcări grave sau foarte grave, dar care în timp, nefiind controlate, pot degenera în situații grave sau foarte grave, sau pot degenera în accidente de muncă.</p> |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
|  |  |  | <p>prerogativa inspectorului muncii de a efectua un control în lipsa unui avertisment prealabil, la orice oră, în locurile de muncă supuse controlului inspecției, ceea ce de fapt reprezintă un control inopinat potrivit legislației naționale și nu vizează procedura de control propriu-zisă. Totodată, a fost notat că obligația întocmirii delegației de control reprezintă o garanție pentru angajator că controlul efectuat este autorizat de către conducătorul organului abilitat cu funcții de control. În acest sens, nu se consideră că această obligație periclitează activitatea inspectorilor de muncă în protecția drepturilor angajaților. Așadar, s-a subliniat că condiția obținerii în prealabil a delegației de control nu afectează dreptul la protecția muncii (§ 25 din Decizia nr. 87/2022). Prin urmare, se consideră necesară reexaminarea intervenției propuse prin prisma celor semnalate, inclusiv prin posibilitatea revizuirii prevederilor pct. 2) alin. (1) al art. 19 din Legea nr. 131/2012.</p> |             |
|  |  |  | <p>Complementar, aferent rigorilor tehnicii legislative, la Art. I textul „cifra 7) după cuvintele „la angajator”” urmează a fi substituit cu textul „punctul 7)”, ținând cont de numerotarea diviziunilor articolului, stabilită prin art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și faptul că completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Se acceptă. |

|  |                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                       |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |                                                                                                                                                | generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                       |
|  | <p>Centrul Național Anticorupție<br/>Nr. 06/2/10119 din 16.06.2025<br/>Raport De Expertiză Anticorupție<br/>Nr. ELO25/10649 din 16.06.2025</p> | <p><b>RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE</b><br/><b>Nr. ELO25/10649 din 16.06.2025</b></p> <p><b>la proiectul de lege pentru modificarea articolului 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (număr unic 433/MMPS/2025)</b></p> <p>Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.</p> <p><b>I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului</b></p> <p><b>I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului</b></p> <p>Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția</p> | <p>Urmare a Expertizei Anticorupție, după cum rezultă din Raportul de Expertiză Anticorupție, proiectul nu prezintă careva riscuri în acest sens.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.</p> <p>Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</p> <p><b>I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului</b></p> <p>Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional <i>"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><i>a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;</i></li> <li><i>b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;</i></li> <li><i>c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;</i></li> <li><i>d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;</i></li> <li><i>e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."</i></li> </ul> |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>Anunțul privind inițierea elaborării proiectului se regăsește pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează:<br/> <a href="https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntprivind-consultarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea- articolului-19-din-legea-nr-1312012-privind-controlul-de-stat/14579">https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntprivind-consultarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea- articolului-19-din-legea-nr-1312012-privind-controlul-de-stat/14579</a></p> <p>Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p><b>I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului</b></p> <p>Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop intervenția eficientă, operativă și ținută a Inspectoratului de Stat al Muncii, în cazul în care deține informații sau indicii despre încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă.</p> <p><b>I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect</b></p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).</p> |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p><b>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</b><br/> <b>I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.</b><br/>         În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:<br/>         a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;<br/>         b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;<br/>         c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;<br/>         d) analiza impactului de reglementare;<br/>         e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;<br/>         f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;<br/>         h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;<br/>         i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.<br/>         "Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p><b>I.5. Justificarea soluțiilor proiectului</b><br/> <b>I.5.2. Argumentarea economică-financiară.</b></p> |  |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>Conform art.30 lit. d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „<i>d) analiza impactului de reglementare</i>”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, <i>implementarea acestuia (Organizarea și realizarea controalelor inopinate) nu presupune careva cheltuieli suplimentare, care ar urma să le suporte Inspectoratul de Stat al Muncii.</i></p> <p><b>II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</b></p> <p><b>II.1. Limbajul proiectului</b></p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „<i>textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</i>”</p> <p><i>a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</i></p> <p><i>c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</i></p> <p><i>e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]</i></p> <p><i>f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;</i></p> <p><i>g) se evită tautologiile juridice;</i></p> |  |
|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|



|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p><i>h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"</i>.</p> <p>Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.</p> <p><b>II.2. Coerența legislativă a proiectului</b></p> <p>În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.</p> <p><b>II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect</b></p> <p>Prevederile proiectului vizează activitatea desfășurată de către Inspectoratul de Stat al Muncii.</p> <p><b>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</b></p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p> <p><b>III. Concluzia expertizei</b></p> <p>Potrivit notei de fundamentare, proiectul are drept scop intervenția eficace, operativă și</p> |  |
|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  | <p>ținută a Inspectoratului de Stat al Muncii, în cazul în care deține informații sau indicii despre încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă.</p> <p>Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul <i>definitivat</i> al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).</p> |  |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

|                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Cancelaria de Stat<br>Grupul de Lucru al<br>Comisiei de Stat pentru<br>Reglementarea<br>Activității de<br>Întreprinzător<br>Nr. 38-78-6579 din 18<br>iunie 2025 | AVIZ al Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Prezentul aviz este acordat în temeiul art.3 alin.(2), art.271 , anexa nr.1 și art.32 alin.(22 ) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                                                                                 | <b>Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare:</b><br><b>Se susține proiectul de lege și nota de fundamentare cu obiecții și recomandări.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Se ia act de Decizia Grupului de Lucru a Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                                                                                 | <b>Evaluarea proiectului de act normative</b><br><b>Concluzia:</b> Proiectul conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător, inclusiv cu normele și principiile stabilite de legea care se propune pentru modificare.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Se ia act de comentariile și recomandările formulate.</b><br>Menționăm că Organizația Internațională a Muncii în mai multe rânduri a recomandat Guvernului Republicii Moldova să întreprindă măsuri în vederea alinierii cadrului normativ referitor la controlul de stat cu prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii 81 privind inspecția muncii și 129 privind inspecția muncii în agricultură. |
|                                                                                                                                                                 | <i>Comentarii, recomandări</i><br>Potrivit art.4, alin.(1) din Legea nr.131/2012 „se consideră control orice formă de verificare, revizie, audit, evaluare și/sau analiză exercitată de către un organ de control, cu scopul de a constata respectarea legislației” adică nicidecum cu scopul de a                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>urmări/căuta și constata încălcări. Legea nr.131/2012 operează la art.3 în special cu principiile de „prevenire a încălcării legislației prin aspectul consultativ al controlului” și proporționalitatea controlului și oportunitate la inițierea lui, specificând că se recurge la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului. În acest sens, logica art.19, de acordare a dreptului de inițiere a unui control inopinat în cazul de încălcări grave, se bazează pe faptul că pot exista situații în care nu este prevăzută o componentă de infracțiune sau contravenție, dar însăși natura încălcării poartă riscuri majore și necesită o intervenție promptă anume prin vizită de control. Ori în cazul dat, odată ce există componentă de contravenție și poate fi aplicată și legislație penală, de principiu un astfel de temei pentru control inopinat nu este necesar sau oportun. Totodată este important de a concretiza că art.19 prevede un set de temeiuri pentru toate organele de control, indiferent de domeniul și aria de responsabilitate a acestora. Ori includerea și dezvoltarea unor temeiuri specifice unor domenii înguste creează premise pentru interpretări abuzive și din partea altor organe de control care nu au</p> | <p>Astfel, Raportul Comitetului de Experți pentru Aplicarea Convențiilor și Recomandărilor (CEACR) al Organizației Internaționale a Muncii (OIM) referitoare la asigurarea respectării Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură accentuează următoarele.</p> <p><i>Observând o tendință descendentă a inspecțiilor inopinate, Comitetul solicită încă o dată Guvernului să ia măsurile necesare pentru a se asigura că inspectorii muncii sunt împuterniciți, în conformitate cu articolul 12 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția nr. 81 și articolul 16 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția nr. 129, să efectueze vizite fără notificare prealabilă.</i></p> <p>În același Raport Comitetul îndeamnă încă o dată Guvernul să ia măsurile necesare pentru a se asigura că legislația națională este modificată în viitorul apropiat pentru a <b>permite efectuarea de inspecții ale muncii ori de câte ori și de cât de amănunțit este necesar pentru a asigura aplicarea efectivă a prevederilor legale relevante, în conformitate cu articolul 16 din Convenția nr. 81 și articolul 21 din Convenția nr. 129.</b></p> |
|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>atribuții aferente, din acest considerent a fost eliminat și temeiul de la pct.6). Mai mult, temeiul de la pct.7) se dublează cu cel de la pct.2) însă cu o formulare mai vagă ce admite potențiale interpretări abuzive și inițierea neîntemeiată de controale inopinate, odată ce exclude necesitatea notei de motivare și deținerea oricăror elemente de fapt despre încălcările admise sau încălcări posibile la agentul economic. Astfel propunerea de completare la art.19 nu se încadrează nici în logica art.19 și nici în logica legii. Prin modificările propuse, inclusiv prin menținerea pct.7) din art.19 se încalcă un set de principii fundamentale, consfințite de Legea nr.131/2012, în special:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- proporționalitatea controlului și oportunitate la inițierea lui – adică recurgerea la control, în baza evaluării riscurilor, doar în cazul când acesta este absolut necesar pentru realizarea funcțiilor autorității de control și doar în cazul când au fost epuizate alte modalități de verificare a respectării legislației de către persoanele supuse controlului;</li> <li>- efectuarea controlului în baza analizei și evaluării riscurilor, odată ce modalitatea în care se poate face uz de temeiul de la pct.7) presupune lipsa necesității unei argumentări/motivări preliminare, ceea ce - promovarea conformării voluntare, se încalcă prin simpla tendință de a face prioritar controlul inopinat fără unele rigori de transparență și previzibilitate, ceea ce nu</li> </ul> | <p>Comitetul îndeamnă repetat Guvernul <i>să ia măsuri prompte pentru a se asigura că inspectorii muncii sunt capabili să inițieze sau să recomande <b>proceduri judiciare imediate atât pentru încălcări grave, cât și minore.</b></i></p> <p><a href="https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40relconf/documents/meetingdocument/wcms_836653.pdf">https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_norm/%40relconf/documents/meetingdocument/wcms_836653.pdf</a></p> <p>În vederea excluderii divergențelor dintre Convențiile menționate cadrul normativ național din domeniul controlului de stat în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2025-2029 (Cluster 3. Capitolul 19. acțiunea 54), aprobat prin Hotărârea Guvernului 306/2025 se conține acțiune de modificare a legii 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii Legii 131/2012 privind controlul de stat .</p> <p>În această ordine de idei Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, subdomeniul 4.3: Ocuparea forței de muncă și piața muncii, în cadrul reformei 4.5.14-16, printre măsurile calitative și cantitative care urmează a fi întreprinse în cadrul acestei reforme se regăsește</p> <p><b>„Reformarea Inspectoratului de Stat al Muncii, care are competența de a efectua inspecții inopinate, cu eliminarea limitărilor</b></p> |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>motivează nicidecum angajatorii să fie prudenți și să încerce eliminarea posibilelor încălcări până la survenirea controlului, de bună voie, ori abordarea propusă presupune doar țintirea agenților economici (indiferent de gradul real de risc), cu scopul de a aplica cât mai multe sancțiuni (pentru oricare încălcări, indiferent de gravitate și gradul de prejudiciu). Obiectivul de colectare a cât mai multor încălcări (la număr) este contrar nu doar cu obligația de a promova conformarea voluntară dar și motivează organul de control să-și irosească resursele pentru încălcări cu risc și pericol social mic, în detrimentul efortului de a monitoriza și identifica angajatorii rău intenționați și cu adevărat riscanți. În aceeași ordine de idei, atenționăm că este contrar principiilor și rigorile menționate mai sus, modul în care este formulat temeiul de la pct.7), conform căruia un control inopinat poate fi inițiat în baza unor „indici” (care se utilizează la planificare și nu la motivarea unui control inopinat) și nu a unor „elemente de fapt” care ar demonstra existența sau probabilitatea existenței unei încălcări, accident sau oricărui temei indicat în alin.(1) din art.19. Ori anume din cauza temeiului inclus la pct.7) controlul inopinat presupune că deja a devenit pentru ISM „regula” și controlul planificat este „excepția”, ceea ce este contradictoriu cu obiectivul Legii nr.131/2012. În această privință, autorii motivează în notă că</p> | <p><b>prevăzute de Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, și instituirea unui sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție.”.</b></p> <p>În anexa 1 la Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, Pilonul 4. Capitalul Social, Subdomeniul: Ocuparea forței de muncă, reforma 5 Consolidarea politicilor active privind piața muncii și facilitarea participării pe piața muncii, precum și combaterea muncii nedeclarate și a exploatarei prin muncă, măsura nr. 14 stabilește că „Inspectoratul de Stat al Muncii este format și are competența de a efectua vizite de inspecție inopinate, în timp ce limitările legate de Legea 131/2012 privind controlul de stat sunt eliminate. Este instituit un sistem de monitorizare a recomandărilor formulate în urma vizitelor de inspecție. Linia de referință fiind faptul că Legea 131 privind controlul de stat este în contradicție cu convențiile OIM privind inspecțiile muncii 81 și 129.”. Măsura nr. 14 mai prevede că „Cadrul normativ referitor la mandatul Inspectoratului de Stat al Muncii este revizuit în conformitate cu standardele internaționale de muncă și asigură posibilitatea realizării controalelor inopinate în domeniul</p> |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>„obținerea probelor fără inițierea controlului este imposibilă” și este un impediment. În cazul dat, se face confuzie între „probe”/dovezi, prevăzute de Codul administrativ și „mijloace de probă” sau probe prevăzute de legea procesuală contravențională sau penală. Amintim că Legea nr.131/2012 este derivatul procedurii administrative, corespunzător noțiunea de „probă” așa cum este indicată în Cod administrativ, este una mult mai largă decât probele prevăzute de alte legi, și nu este restrânsă de mijloace de probă și rigori legale în obținerea și administrarea acestora. Comparativ cu „probele” care urmează să fie prezentate în instanță (în procedură contravențională sau penală) care necesită a fi colectate doar în modul reglementat de lege și doar în cadrul controlului sau altor operațiuni de investigație corespunzătoare, elementele de fapt (numite la fel probe în procesul administrativ) necesare pentru motivarea unui control inopinat sunt mult mai variate și pot fi colectate în toate modurile neinterzise expres de lege. Ori este cel puțin stranie interpretarea precum că pentru inițierea unui control inopinat trebuie deja să probezi (din oficiu) încălcarea comisă de persoana ce abia urmează a fi controlată. Deținerea preliminară a unor elemente de fapt care ar crea o bănuială rezonabilă despre posibile încălcări, este un element indispensabil pentru a realiza principiul</p> | <p>securității și sănătății în muncă. A fost instituit un sistem de monitorizare a executării prescripțiilor formulate de inspectorii de muncă în procesul-verbal de control, întocmit în urma controlului realizat.”.</p> <p>Mai menționăm că „proba”, chiar și în contextul definit de Codul administrativ urmează să fie obținută și confirmată doar acolo unde are loc fapta care se probează. În acest context un control inopinat poate confirma sau contrazice informația despre încălcarea cadrului normativ din domeniul securității și sănătății în muncă. Or, acesta poate dovedi existența sau inexistența „probei” în procesul derulării controlului inopinat. Controlul inopinat fiind, în acest context, instrumentul prin care se poate identifica starea reală de lucru, fără a fi cumva modificată sau retușată cu este posibilă să se producă în cadrul controlului planificat. Planul controalelor este un document public și angajatorul care este planificat să fie supus controlului cunoaște când se va realiza acțiunea de control. Astfel practicile dovedesc două situații:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Angajatorul întreprinde anumite măsuri de conformare până la inițierea controlului (de regulă acțiuni formale), și,</li> </ol> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>proporționalității și eficienței intervenției prin control. Lipsa acestora poate duce la o abordare discreționară, disproporționată și neeficientă. Ministerul Muncii și Protecției Sociale (autorii) în Nota de fundamentare continuă să promoveze perseverent mesajul eronat despre preținsele contradicții cu Convențiile OIM (în special Convenția nr.81 și nr.129). Pe lângă faptul că în timp, Legea nr.131/2012 a fost modificată așa încât să excludă orice interpretare posibilă despre devieri de la rigorilor convențiilor în cauză, însăși Curtea Constituțională prin Decizial din nr.87 din 05.07.2022 s-a expus destul de clar despre inadmisibilitatea unor astfel de interpretări ale prevederilor Legii nr.131/2012 și ale Convențiilor în cauză, precum și asupra faptului că aceste preținse contradicții nu corespund cu realitatea. În același timp, luând în calcul importanța domeniului disciplinei în muncă, nu se ține cont că la ultima iterație a Legii nr.131/2012 din anul curent, au fost incluse mai multe modificări, în special extinderea obiectivului legii cu „drepturi fundamentale” (ca să nu poată fi contestate motivările inspectorilor în privința potențialelor prejudicii sau riscuri), stabilirea posibilității exprese de a aplica procedura contravențională (în cazul încălcărilor evidente), fără obligația de a iniția un control inopinat ș.a.</p> | <p>2. Angajatorul pur și simplu stopează activitatea la locurile de muncă cu probleme de angajare sau cu probleme de securitate și sănătate în muncă, afirmând că locurile respective nu sunt utilizate în niciun proces de muncă.</p> <p>Reiterăm că pentru a identifica situația reală referitoare la aplicarea cadrului normativ din domeniul muncii și securității în muncă, pentru a oferi angajatorului soluții de conformare și de evitare a unor riscuri de accidentare controalele inopinate sunt recunoscute ca cel mai eficace instrument.</p> <p>Suplimentar, în cazul în care angajatorul este conștient de legalitatea controalelor inopinate, va întreprinde coerent și consecvent măsuri de autoconformare și prevenire a riscurilor.</p> <p>Este important să menționăm că obiectivul principal al Inspectoratului de Stat al Muncii este de a furniza informații despre cele mai eficiente căi de aplicare a cadrului normativ din domeniul muncii, securității și sănătății în muncă, prin urmare pentru a furniza asemenea informații, este necesară cunoașterea stării reale de lucru în acest domeniu la unitatea economică. Referitor la alegația precum că Inspectoratul de Stat al Muncii urmărește doar „creșterea numărului sancțiunilor” accentuăm că prioritățile Inspectoratului</p> |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|



|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>sunt sensibilizarea, informarea și consultarea în domeniul muncii, securității și sănătății în muncă. Aplicarea sancțiunilor nu este un scop în sine ci doar un instrument de intervenție coercitivă pentru a asigura aplicarea cadrului normativ. Sancțiunile se aplică în cazul contravențiilor continue, încălcărilor grave și celor comise în cunoștință de cauză asupra consecințelor ce se pot produce urmare a încălcării.</p> <p>Convențiile OIM, menționate mai sus, prevăd dreptul inspectorului de muncă de a decide după caz emiterea unei notificări de avertizare asupra încălcărilor depistate, sau dispunerea unui termen de conformare sau de aplicare a unor măsuri de prevenire și tocmai apoi poate decide aplicarea unei sancțiuni. Legea 131/2012 impune aplicarea sancțiunilor pentru încălcările depistate.</p> <p>Urmare a adoptării proiectului în cauză, în procedurile operaționale ale Inspectoratului de Stat al Muncii vor fi introduse măsuri care să asigure că controalele inopinate pot fi inițiate în baza evaluării riscurilor care rezultă din indicii sau informațiile despre încălcarea cadrului normativ în domeniul securității și sănătății în muncă pe care le dețin.</p> |
|--|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | În contextul celor relatate devine oportună promovarea proiectului în redacția autorului.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|  |  |  | <b>Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)</b><br><b>Concluzia:</b> Nota de fundamentare nu conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea și oportunitatea intervenției în modul în care este propus și nu conține analiza suficientă a impactului asupra mediului de afaceri, astfel nota corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Se ia act de concluzia Grupului de Lucru a Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|  |  |  | <i>Comentarii, recomandări:</i><br>La descrierea situației curente lipsește analiza circumstanțelor și fenomenelor negative care impun intervenția propusă. Cu atât mai mult lipsește o estimare a prejudiciilor, care, în opinia autorilor ar putea fi diminuate odată cu punerea în aplicare a proiectului propus. Unele date sunt prezentate în compartimentul 4 (analiza impactului), însă din statisticile prezentate nu reiese univoc o tendință clară în numărul de accidente. Spre exemplu evoluția numărului de accidente mortale în construcții (cel mai riscant domeniu) este în vădită descreștere în perioada 2019 – 2023, de la 44 până la 12 cazuri pe an. În același timp, prezentarea acestor statistici necesită și o analiză suplimentară a cauzelor accidentelor, odată ce accidentele care nu sunt din vina angajatorului (implicit din cauza că nu s-a | Se ia act de comentariile și recomandările formulate de Grupul de Lucru a Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.<br>Menționăm că din statisticile prezentate în Nota de fundamentare, rata accidentelor de muncă în domeniile cu riscuri înalte de accidentare indică o descreștere doar în anul 2023 (din anul 2019-2022 reprezintă creștere).<br>Nota de fundamentare a fost completată cu raționamentele expuse mai jos.<br>Faptul descreșterii numărului de accidente se explică și prin necomunicarea de către angajatori despre producerea acestor evenimente. Angajatorii fiind conștienți de faptul că în lipsa unor controale inopinate, |

|  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  | <p>impus și asigurat disciplina și securitatea în muncă), nu ar putea fi prevenite prin control suplimentar de stat. Problema eficienței și eficacității ISM, care se invocă indirect, nu este explorată. Nu este clar din ce cauză pentru ISM nu sunt suficiente controalele planificate, luând în calcul că nu este o limită pentru numărul de agenți ce pot și incluși în planul anual și faptul că se asigură un nivel suficient de „spontaneitate” la inițierea controlului prin exonerarea de obligația de a notifica controalele inopinate și posibilitatea de a organiza control în spațiile publice (unități de prestări servicii, comerț etc.) cu posibilitatea ca inspectorii să își dezvăluie ulterior identitatea și să înmâneze exemplarul delegației de control după efectuarea controlului. La analiza impactului lipsește estimarea finală/agregată a tuturor costurilor și beneficiilor (pentru toate părțile – angajator, angajat/societate, stat/buget) prin care ar fi demonstrată oportunitatea creșterii considerabilă a numărului controalelor cu riscul irosirii unor resurse de timp, bani și efort cât pentru inspectorat/stat, atât și pentru agenții economici care sunt mai puțin riscanți. Pe lângă aspectele de ordin juridic, o astfel de analiză și estimare este imperativă pentru a prezenta beneficiile nete și a demonstra oportunitatea și proporționalitatea soluției propuse. Nota nu reflectă un proces consultativ, care, luând în calcul importanța</p> | <p>identificarea unor accidente ascunse este extrem de puțin probabilă, iar cercetarea acestora, după scurgerea unui timp îndelungat, devine chiar imposibilă. Oricare accident generează anumite consecințe menționate în Nota de fundamentare (durere, suferință), indiferent dacă acestea se produc din vina angajatorului sau a salariatului. În acest context rolul controalelor inopinate este să prevină situații care pot degenera în accidente.</p> |
|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |                                                                                       |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------|--|
|  |  |  | și potențialul impact al proiectului era foarte<br>necesar în special cu angajatorii. |  |
|--|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------|--|